

Voorbeeldfragmenten uit alle periodes muziekgeschiedenis havo en vwo

Middeleeuwen

- 003 Hymna: parallel organum, Latijn, kwint, halverwege lage stem erbij. Homofoon. Grotendeels syllabisch.
- 006 Kyrie: melismatisch, meer polyfoon, niet parallel.
- 007 Estampie: trommel, vedel hoog en laag, vraag en antwoord, 3/4. Eenstemmig.

Renaissance

- 010 Credo: 4-stemmig, stemparen, imitatie, Latijn, deel mis, lange stem zingt cantus firmus.
- 012 Lalala chanson: Frans, wereldlijk, homofoon, 4-stemmig opbouw in coupletten met 'refrein'.
- 014 Pavane en gaillarde: gamba, luit, vedel, later blokfluiten. Langzaam tempo. 2-delige maat, dans. Gaillarde: koperblazers, sneller, 3-delige maat. Duidelijke zinsbouw.

Barok

- 015 Orfeo: ouverture en recitatief. Instrumentaal, vrijwel homofoon. Strijkers en BC: luit en cello. Recitatief = secco, alleen luit begeleiding. Er wordt verhalend gezongen: sopraan. Dan weer het orkest.
- 024 Brandenburg 5: strijkorkest en houtblazers met BC, voortspinnende melodie, geen duidelijke zinsbouw, soms springen er solo-instrumenten (viool en blokfluit) uit. Veelal homofoon, soms stukjes unisono. Concerto grosso want meerdere solo-instrumenten. Klavecimbel duidelijk te horen in de solostukjes.
- 030 Pachelbel: orgel (akkoorden en bas) en dan strijkers. Imitatie = canon. Steeds drukkere ritmes, ostinate bas.

Classicisme

- 033 Presto: strijkkwartet. Unisono voorzin, homofone nazin. Contrasten en terrassendynamiek en veel/weinig noten. Na 1 minuut modulatie, gaat naar mineur = doorwerking met materiaal van het begin.

- 036 Beethoven 5: symfonieorkest. Unisono motief, dan herhaling homofoon. Voor- en nazin. Krachtig, ritmisch, tweede keer met uitwerking en dan thema 2, meer zangerig, slotgroep: krachtige afsluiting. Steeds met hele orkest.
- 039 Pianoconcert: voor en nazin piano, dan met heel orkest. dan solo's houtblazers (klarinet en fagot, vraag en antwoord) afgewisseld met tutti, terrassen dynamiek, dan piano afgewisseld met houtblazers (2 klarinetten). Piano speelt met zachte orkestbegeleiding.

Romantiek

- 040 Walkure: groot orkest. Snelle hoge vioolloopjes, lage houtblazers (fagot) en hoorn spelen tegenmelodie. Dan melodie door koper, geen duidelijke zinsbouw, lange opbouw naar climax door koper.
- 044 Brahms: grote koper akkoorden met opbouw en pauken, dan breaks met pizzicato. Strijkers en afbouw, overgangsdynamiek naar houtblazers (polyfoon, canon achtig) en daarna weer koper/tutti. Dan krijgen de strijkers een lange melodie. Geen duidelijke zinsbouw, lange lijnen, dramatiek.
- 048 Erlkönig: piano en zang, herhalende noten in piano met basloopje (ook herhaald). Dramatisch verhaal in zang. Zangstem= tenor. Doorgecomponeed: elk couplet is anders qua melodie. Begeleidingsvorm blijft wel hetzelfde. Grote dynamische verschillen.
- 056 Isolde's Liebestot: aanzwellende strijkers afgewisseld met houtblazers. Lange melodie, grote opbouw in dynamiek, groot symfonieorkest. Einde: lange noot in houtblazer (hobo) met losse akkoorden door heel orkest.

20e eeuw

- 064 Schönberg: scherpe dissonanten, ostinate ritmes in begeleiding (strijkers). Allemaal losse stukken met plotselinge ritmes. Atonaal, heftig, alles door elkaar.
- 067 Pulcinella: koperblazers (trombone) met glissando's. Dan afwisseling strijkers (cello/Cb), felle ritmes, wel tonaal. Korte staccato akkoorden in diverse groepen, afgewisseld met legato melodieën. Vertraging en glissando aan einde.
- 075 De Staat: minimaal. Dissonante herhalende ostinaten, weinig ontwikkeling. Alleen houtblazers, klarinetten, hobo's. Herhaling en imitatie, soort canon/echo. Dan komt de begingroeve weer terug.
- 076 Pärt: groot orkest, liggende bastoon contrabassen (pedaaltoon). Daarop soms dissonante strijkers melodie (hoog). Laag slagwerk en woordblock. Losse melodiefragmenten.

Jazz

- 077 The Entertainer: **Ragtime**. Stride piano, 1e en 3e tel in de begeleiding sterk, syncopische melodie. Vraag en antwoord, voor en nazin.
- 079 Potato Head Blues: **New Orleans**. Breaks met banjo en blazers, trompet solo geïmproviseerd. Vrije timing. Einde: collectieve improvisatie met klarinet en trombone.
- 082 Jumping at the Wood Side: **Swing**. Big band, eerst piano, dan bas en drums. Dan sax lange melodie en koper korte stoten, dan solo trompet, dan refrein en dan solo sax. Virtuoso.
- 083 Lady Be Good: **Swing**. Contrabas gestreken intro met drums. Daarna complete ritmesectie en solozang: vrij timing. Piano improviseert over de akkoorden.
- 086 Boplicity: **Cool Jazz**. Miles Davis. Meerdere blaasinstrumenten, niet geïmproviseerd. Meerstemmig, rustig tempo, gearrangeerd, dissonante samenklanken.
- 087 Giant Steps: **Bebop**. Eerst eenvoudige melodie op sax (piano akkoorden gaan mee met de sax). Met snelle lopende bas. Dan virtuoze saxsolo.
- 088 Birdland: **Fusion**. Synthesizer bas. Latin percussie. Dan synthesizer melodie erbij. Xylofoon. Dan popdrums en synthesizer blazers.
- 089 Oye Como Va: **Latin**. Veel percussie, orgel bas en drums. Ook blazers: sax en koper. Solo fluit heel hoog. Dan meerstemmige zang, Spaans(-achtig).
- 091 Latin Note: **Moderne jazz**. Piano en shaker, samples. Vibrafoon solo. Veel herhaling, loops. Er komt meer percussie bij. Climaxwerking/crescendo. Steeds dichter ritme. en dan een computer beat.

Pop

- 109 I Feel Fine: **Beatles**. Lange gitaartoon/effect, zang door meerdere mensen, refrein meerstemmig, call en response. Ooh-koortje. Eenvoudige begeleiding met drum bas en gitaren. Korte gitaarsolo, drumfill. Stereo effecten.
- 118 Good Vibrations: **Psychedelische rock**. Live, orgeltje en bas, en hoge stem dan band erbij en steeds meerstemmiger en polyfoon, een soort canon maar niet exact. Synthesizer geluidje. De muziek stijgt steeds meer.
- 133 No One Knows: **Alternatieve rock**. Harde gitaren met distortion, riffs, strak drumritme. Virtuouse drum fills. Drums, bas en gitaren unisono op het einde. Powerchords, zang en ooh-koortje.
- 142 The Happening: **Motown**. Orkestraal, veel samenzang met call/response. Veel blazers, hout en koper. Vast drumritme, ostinaat.

- 148 Sign o' the Times: **Prince**. Elektronisch ritme en slagwerk, effecten op de zang. synth bass. Verder heel leeg. Verhalende zang.
- 150 Falling: **R&B**. Veel samenzang meerstemmig. Call en response. Stevig ritme, strijkers, glad geproduceerd.
- 151 One Love: **Reggae**. Gitaar op afterbeat. Meerstemmige zang met call en response. Basdrum op 3e tel, diepe bas. Begeleiding is 1 groove.
- 158 Schreeuw 't Uit, Brainpower: **Rap**. Scratchen, rap met heftige tekst. vraag en antwoord. Veel rijm. Electro beat met breaks en allerlei scratch effecten.
- 161 Traffic, Tiesto: **Dance**. Kickbeat. Opbouw in lagen met electronics klanken. Eenvoudige motieven met veel herhaling. Vorm: afwisseling met en zonder beat. Drop.